

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

(IT-03-66)

LIMAJ i drugi*Tužilac protiv Fatmira Limaja, Isaka Musliua i Haradina Bale***FATMIR LIMAJ***Oslobođen krivice*

Navedeno je da je bio komandant Oslobođilačke vojske Kosova OVK i odgovoran za operaciju u području Lapušnik/Llapushnik i za zarobljenički logor OVK Lapušnik/Llapushnik (oko 25 km zapadno od Prištine/Prishtinë); navodi se da su ga zvali "Čeliku"

- Oslobođen krivice

Datum rođenja	4. februar 1971. u Banji, opština Suva Reka, Kosovo
Optužnica	Prvobitna optužnica: 27. januar 2003, obelodanjena 18. februara 2003; prva izmenjena optužnica: 25. mart 2003; druga izmenjena optužnica: 12. februar 2004.
Datum hapšenja	18. februara 2003, od strane slovenačkih vlasti
Doveden na MKSJ	3. mart 2003.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	5. mart 2003, izjasnio se po svim tačkama optužnice da nije kriv; 27. februara 2004, izjasnio se da nije kriv po novim tačkama druge izmenjene optužnice
Presuda Pretresnog veća	30. novembar 2005, oslobođen krivice i pušten na slobodu
Presuda Žalbenog veća	27. septembar 2007, oslobođen krivice

ISAK MUSLIU*Oslobođen krivice*

Navedeno je da je bio komandant OVK područja Lapušnik/Llapushnik i zarobljeničkog logora Lapušnik/Llapushnik i da je povremeno radio kao stražar u logoru Lapušnik/Llapushnik; navodi se da su ga zvali "Qerqiz"

- Oslobođen krivice

Datum rođenja	31. oktobar 1970. u Račku/Reçak, opština Štimlje/Shtime, Kosovo
Optužnica	Prvobitna optužnica: 27. januar 2003, obelodanjena 18. februara 2003; prva izmenjena optužnica: 25. mart 2003; druga izmenjena optužnica: 12. februar 2004.
Datum hapšenja	17. februar 2003, od strane međunarodnih snaga na Kosovu (KFOR)
Doveden na MKSJ	18. februar 2003.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	20. februar 2003, izjasnio se po svim tačkama optužnice da nije kriv; 27. februara 2004, izjasnio se da nije kriv po novim tačkama druge izmenjene optužnice
Presuda Pretresnog veća	30. novembar 2005, oslobođen krivice i pušten na slobodu
Presuda Žalbenog veća	27. septembar 2007, oslobođen krivice

HARADIN BALA*Osuđen za mučenje, okrutno postupanje i ubistvo*

Stražar u zarobljeničkom logoru OVK Lapušnik/Llapushnik; zvani "Shala"

- Osuđen na 13 godina zatvora

Krivična dela za koja je osuđen (primeri):

Progoni na političkoj, rasnoj ili verskoj osnovi (maltretiranje, nehumana dela, protivpravno zatvaranje, nehumana dela, deportacija ili prisilno premeštanje civila, ubistvo, silovanje) (zločini protiv čovečnosti)

Okrutno postupanje, ubistva, silovanje (kršenja zakona i običaja ratovanja)

- Haradin Bala je lično zlostavljao tri zatočenika i pomagao drugom prilikom u zlostavljanju jednog od ta tri zatočenika.
- Igrao je ulogu u održavanju i sprovođenju nehumanih uslova zatočenja u zarobljeničkom logoru Lapušnik/Llapushnik.
- Pomagao je u mučenju jednog zatočenika.
- Haradin Bala je, zajedno s jednim ili možda dva druga stražara OVK, ubio devet zatočenika iz logora na planini Beriša/Berishe 25. ili 26. jula 1998.

Datum rođenja	10. jun 1957., u Gornjoj Koretici/Koroticë e Epërme, opština Glogovac/Gllogoc, Kosovo
Optužnica	Prvobitna optužnica: 27. januar 2003, obelodanjena 18. februara 2003; prva izmenjena optužnica: 25. mart 2003; druga izmenjena optužnica: 12. februar 2004.
Datum hapšenja	17. februar 2003., od strane KFOR
Doveden na MKSJ	18. februar 2003.
Prvo i daljnja stupanje pred Sud	20. februar 2003, izjasnio se po svim tačkama optužnice da nije kriv; 27. februar 2004, izjasnio se da nije kriv po novim tačkama druge izmenjene optužnice
Presuda Pretresnog veća	30. novembar 2005, osuđen na 13 godina zatvora
Presuda Žalbenog veća	27. septembar 2007, kazna potvrđena
Izdržava kaznu	14. maja 2008, prebačen na izdržavanje kazne u Francusku; u kaznu mu je uračunato vreme provedeno u pritvoru

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	88
Broj svedoka tužilaštva	30
Broj svedoka odbrane	16
Broj dokaznih predmeta tužilaštva	260
Broj dokaznih predmeta odbrane	44

SUĐENJE	
Početak suđenja	15. novembar 2004.
Završne reči	Od 29. avgusta do. 1. septembra 2005.
Pretnosno veće II	sudija Kevin Parker (predsedavajući), sudija Krister Thelin, sudija Chistine Van Den Wyngaert
Tužilaštvo	Alex Whiting, Julian Nicholls, Milbert Shin, Colin Black
Odbrana	Za Fatmira Limaja: Michael Mansfield i Karim A. Khan Za Haradina Balu: Gregor Guy-Smith i Richard Harvey Za Isaka Musliua: Michael Topolski i Steven Powles
Presuda Pretnosnog veća	30. novembar 2005.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno veće	sudija Fausto Pocar (predsedavajući), sudija Mohamed Shahabuddeen, sudija Andrèsia Vaz, sudija Theodor Meron, sudija Wolfgang Schomburg
Tužilaštvo	Carla del Ponte, Helen Brady
Odbrana	Za Fatmira Limaja: Michael Mansfield i Karim A. Khan Za Haradina Balu: Gregor Guy-Smith i Richard Harvey Za Isaka Musliua: Michael Topolski i Steven Powles
Presuda	27. septembar 2007.

POVEZANI PREDMETI <i>po geografskom području</i>	
HARADINAJ i drugi (IT-04-84)	
MILOŠEVIĆ (IT-02-54) "KOSOVO, HRVATSKA I BOSNA I HERCEGOVINA"	
MILUTINOVIĆ <i>et al.</i> (IT-05-87) "KOSOVO"	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica je potvrđena 27. januara 2003, a obelodanjena 18. februara 2003. Nakon povlačenja optužbi protiv Agima Murtezija, Pretresno veće je Tužilaštvu dalo dopuštenje da izmeni optužnicu. Prva izmenjena optužnica podnesena je 7. marta 2003, a potvrđena 25. marta 2003. Dana 6. novembra 2003, Tužilaštvo je podnelo drugu izmenjenu optužnicu koju je Pretresno veće potvrdilo 12. februara 2004.

U važećoj optužnici je bilo navedeno da su zajedno sa srpskim civilima, albanski civili za koje je Oslobođilačka vojska Kosova (OVK) smatrala da odbijaju da sarađuju s OVK ili da joj pružaju otpor nevojnim sredstvima, bili cilj zastrašivanja, zatvaranja, nasilja i ubistava.

U optužnici su Fatmir Limaj, Haradin Bala i Isak Musliu bili optuženi za učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu (UZP). Cilj tog UZP, koji je započeo pre maja 1998, bio je zastrašivanje, zatočavanje, nasilno tretiranje i ubistvo srpskih civila i Albanaca koji su smatrani kolaboracionistima.

Prema optužnici, početkom 1998, snage OVK pod komandom i kontrolom Fatmira Limaja i Isaka Musliua protivpravno su zatvarale srpske i albanske civile iz opština Štimlje/Shtime, Glogovac/Gllogoc i Lipljan/Lipjan na duže periode u zarobljenički logor Lapušnik/Llapushnik.

Fatmir Limaj, Haradin Bala i Isak Musliu učestvovali su u održavanju i sprovođenju nehumanih uslova u logoru, što je uključivalo neadekvatnu ishranu i lekarsku negu, a učestvovali su i u mučenju i premlaćivanju zatočenika, ili su takva dela pomagali i podržavali.

Dalje je navedeno da su jednog dana posle 24. juna 1998., ali pre 26. jula 1998., snage OVK-a pod komandom i kontrolom Fatmira Limaja i Isaka Musliua, tukle, mučile i ubile više srpskih, nealbanskih i albanskih zatočenika u zarobljeničkom logoru. Haradin Bala i Isak Musliu učestvovali su u ubistvu više zarobljenika, ili su ga pomagali i podržavali.

Prema optužnici, neposredno pre 26. jula 1998. godine, srpske snage su ponovo zauzele područje oko zarobljeničkog logora Lapušnik. Zbog toga je dana 26. jula 1998. godine OVK napustio zarobljenički logor Lapušnik, a Haradin Bala i još jedan stražar sproveli su oko 21 zatočenika iz logora u brda Beriša /Berisha/, oko 35 kilometara zapadno od Prištine/Prishtinë. Putem su se sastali s Fatmirom Limajem koji je izdao naređenja Haradinu Bali.

Ubrzo nakon toga, Haradin Bala je podelio zatočenike u dve grupe. Jedna grupa u kojoj je bilo oko devet zatočenika je puštena. Drugu grupu u kojoj je bilo oko 13 zatočenika, Haradin Bala, još jedan stražar i jedan vojnik OVK sproveli su na jednu čistinu u šumi. Haradin Bala, drugi stražar i vojnik OVK zatim su u njih pucali, ubivši tom prilikom deset zarobljenika.

U optužnici su optuženi bili optuženi kako sledi:

Fatmir Limaj je bio optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) i na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta) za:

- **Zatvaranje, mučenje, nehumana dela i ubistvo** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, mučenje, ubistvo** (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

Haradin Bala je bio optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) za:

- **Zatvaranje, mučenje, nehumana dela i ubistvo** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, mučenje, ubistvo** (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

Isak Musliu je bio optužen na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) i na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta) za:

- **Zatvaranje, mučenje, nehumana dela i ubistvo** (zločini protiv čovečnosti, član 5)
- **Okrutno postupanje, mučenje, ubistvo** (kršenje zakona i običaja ratovanja, član 3)

SUĐENJE

Suđenje Fatmiru Limaju, Isaku Musliu i Haradinu Bali počelo je 15. novembra 2004. Optužba je završila s izvođenjem svojih dokaza 13. aprila 2005. Odbrana je počela izvođenje svojih dokaza 17. maja 2005, a završila 27. juna 2005.

Strane u postupku su iznele svoje završne reči od 29. avgusta do 1. septembra 2005.

PRESUDA PRETRESNOG VEĆA

Fatmir Limaj, Haradin Bala i Isak Musliu, optuženi su za krivična dela koja su navodno počinili oni i drugi pripadnici Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) od maja do približno 26. jula 1998. protiv srpskih civila i civila kosovskih Albanaca koji su smatrani srpskim kolaboracionistima u središnjem Kosovu. U optužnici je navedeno da su snage OVK otele najmanje 35 civila i da su ih zatočili u zarobljenički logor u selu Lapušnik/Llapushnik na duže vremenske periode pod nehumanim uslovima i redovno ih izrgavali napadima, premlaćivanju i mučenju. Navedeno je da je 14 imenovanih zatočenika ubijeno tokom zatočeništva. Navodi se da je drugih deset pogubljeno na obližnjoj planini Beriša/Berishe 26. jula 1998. ili oko tog datuma, kad su snage OVK morale da napuste selo Lapušnik/Llapushnik i zarobljenički logor zbog napada srpskih snaga koje su se približavale. Sva trojica optuženih su optuženi u osam tačaka optužnice za okrutno postupanje, nehumana dela i ubistvo, za njihovo navodno učestvovanje u zločinima u zarobljeničkom logoru. Fatmir Limaj i Haradin Bala su takođe optuženi u još dve tačke za ubistvo, tj. za njihovu navodnu ulogu u pogubljenju zatočenika na planini Beriša/Berishe.

Tačke 1, 3, 5, 7 i 9 su se teretile kao zločini protiv čovečnosti po članu 5 Statuta. Da bi Međunarodni sud bio ovlašćen da sudi za zločine protiv čovečnosti, Tužilaštvo prvo mora da dokaže da je navodno kažnjivo ponašanje optuženih bilo deo rasprostranjenog ili sistematskog napada usmerenog protiv civilnog stanovništva. Veće je čulo dokaze o pojedinačnim otmicama, zatvaranju i zlostavljanju i srpskih albanskih civila od strane vojnika OVK od maja do jula 1998. Međutim, nije dokazano da su ta dela imala potrebne razmere ili prirodu nužnu da bi činila rasprostranjeni ili sistematski napad na civilno stanovništvo. Stoga su tačke 1, 3, 5, 7 i 9 odbačene s obzirom na sva tri optužena.

Tačke 2, 4, 6, 8 i 10 su se teretile kao ratni zločini po članu 3 Statuta, kojim se zahteva da su navodna kažnjiva dela optuženih počinjena tokom oružanog sukoba. Veće se uverilo se da je pre kraja maja 1998. na Kosovu postojao oružani sukob između srpskih snaga i OVK.

U tački 2 teretilo se krivično delo okrutnog postupanja na osnovu protivpravnog zarobljavanja, protivpravnog pritvaranja i ispitivanja civila Srba i Kosovskih Albanaca. Veće je zaključilo da, barem kad se radi o posebnim okolnostima ovog predmeta, nije dokazano da sama dela zarobljavanja, pritvaranja i ispitivanja, po sebi, čine ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo u okviru utvrđenog značenja okrutnog postupanja po članu 3 Statuta. Tačka 2 je takođe odbačena za svu trojicu optuženih. Ipak, postojala je još jedna optužba za okrutno postupanje u tački 6 – koja se zasnivala na mnogo širem rasponu ponašanja od tačke 2 i ta je optužba ostala na snazi.

U optužnici je takođe navedeno da su trojica optuženih, osim za njihovo direktno lično učestvovanje, krivično odgovorni za krivična dela za koja su optuženi zbog učestvovanja u udruženom zločinačkom poduhvatu. Prema zaključku Veća, optužba nije dokazala da je postojao udruženi zločinački poduhvat u kojem je učestvovao bilo koji od trojice optuženih.

Centralna tvrdnja tužilaštva bila je da je OVK uspostavio zarobljenički logor na poljoprivrednom dobru u selu Lapušnik/Llapushnik u centralnom delu Kosova, u kojem su držali između maja i kraja jula 1998. uglavnom zatočenike civile, i kosovske Albance i Srbe po nacionalnom poreklu.

Veće se uverilo da je OVK doista imala zarobljenički logor na poljoprivrednom dobru u selu Lapušnik/Llapushnik, kao što je tvrdila optužba, i da su u junu i julu 1998, u tom zarobljeničkom logoru držani uglavnom civilni zarobljenici i albanske i srpske nacionalnosti. Dokazi su pokazali da je OVK bila prisiljena da napusti zarobljenički logor 25. ili 26. jula 1998, jer su srpske oružane snage napredovale prema Lapušnik/Llapushnik, kojeg su srpske snage 26. jula i zauzele.

Najteža optužba u vezi s ponašanjem u zarobljeničkom logoru bila je navedena u tački 8, u kojoj je navedeno da je u logoru ubijeno 14 identifikovanih zatočenika civila. Većina od tih 14 zatočenika više se nikad nisu javili svojim porodicama. S obzirom na prirodu optužbi, tužilaštvo je moralo da dokaže da je

svaki od njih bio ubijen u logoru ili od strane vojnika OVK povezanih s logorom. Nije bilo direktnih dokaza o tome šta se dogodilo s većinom tih zatočenika. tužilaštvo je raspoloživim dokazima samo moglo da dokaže da su u logoru ubijena tri zatočenika.

U tački 6 optužnice je navedeno da se prema svim zatočenicima u logoru okrutno postupalo. Navedeno je da je zatočeno više od 30 zatočenika. Identitet nekih nije poznat, ali je utvrđen identitet 27 lica. Dokazano je da su gotovo svi bili zatočeni bilo u vrlo maloj podrumske prostoriji korištenoj kao skladište, bilo u jednoj drugoj vrlo maloj prostoriji koja je inače korištena kao štala. Dokazi su pokazali da su uslovi u svakoj od tih prostorija bilo apsolutno nehumani. Najčešće su bilo pretrpane preko svake mere. Nije postojao niti prostor za pranje niti toalet, iako je nakon nekog vremena u skladište doneta jedna kanta da je koriste kao toalet. Tu kantu nisu redovno praznili, pa bi se prepunila. Zatočenici su spavali na betonskom podu ili na malo slame. Obroke su dobijali u neredovnim razmacima, a nekad danima ne bi dobili hranu. Hranu su jeli u tim prostorijama. U tim dvema prostorijama je bilo vrlo malo svetla i vazduha. Vladala je apsolutno nesnosna vrućina i smrad. U retkim prilikama, zatočenicima u skladištu je dopušteno da nakratko udahnu svež vazduh tokom noći. Mnogim zatočenicima su bile vezane ruke, noge, ili i jedno i drugo. Neki su bili vezani za druge zatočenike. U štali, većina zatočenika bila je lancima zavezana za zid i nisu mogli da se pomaknu iz tog položaja u prostoriji. Bili su prisiljeni da nuždu vrše ispod sebe. Mnogi zatočenici su bili teško ozleđeni, slomljenih udova, kostiju ili s unutrašnjim povredama. Drugi su streljani. Nije im pružena nikakva medicinska pomoć iako je u selu bio lekar i postojala ambulanta koju je koristilo osoblje OVK.

Prema zaključku Veća, pritvaranje zatočenika u takvim uslovima čini krivično delo okrutnog postupanja.

Nekoliko zatočenika je držano na drugim mestima na poljoprivrednom dobru. Dokazi nisu pokazali da su uslovi na tim drugim mestima bili takvi da bi se mogli smatrati okrutnim postupanjem.

Pred toga, postojala je značajna količina dokaza koji su detaljno govorili o pojedinačnim delima teškog fizičkog nasilja koje su razni pripadnici OVK počinili nad pojedinim zatočenicima. Dokazi su pokazali da se redovno dešavalo da vojnici OVK, koji su često nosili kapuljače da sakriju lice, tokom noći zatočeniku stave povez preko očiju, vežu ga i izvedu iz prostorije. Zatočenike bi tada teško premlatili ili podvrgnuli nekoj drugoj vrsti ekstremnog nasilja, a posle toga bi ih vratili u prostoriju, katkad u nesvesti ili u velikim bolovima. Veće je identifikovalo 12 incidenata takve prirode u kojima su žrtve bili identifikovani zatočenici. Za svaki od tih 12 incidenata, tužilaštvo je takođe tvrdilo da je počinjeno krivično delo okrutnog postupanja.

Veće se takođe uverilo da je pet zatočenika podvrgnuto teškim duševnim patnjama koje su uzrokovane time što su prisustvovali premlaćivanju drugih zatočenika, ili su im pretili smrću držeći ih na nišanu, ili su bili prisiljeni da zakopavaju povredene i izobličene leševe drugih zatočenika. Takođe je dokazano da takvo ponašanje pripadnika OVK predstavlja krivično delo okrutnog postupanja.

U tački 4 optužnice je navedeno krivično delo mučenja. Da bi se dokazalo krivično delo mučenja, element koji optužba mora biti dokazan je da je izvršilac zlostavljao žrtvu s određenom namerom, u ovom slučaju sa svrhom dobijanja priznanja ili informacija, ili da bi žrtvu kaznio. Dokazima su utvrđena četiri incidenta s identifikovanim žrtvama u kojima je dokazano krivično delo mučenja.

Fatmir Limaj i Haradin Bala su takođe bili optuženi u tački 10 za njihovo navodno učestvovanje u pogubljenju zatočenika iz zarobljeničkog logora na planini Beriša/Berishe. Dana 25. ili 26. jula, preostali zatočenici zarobljeničkog logora, njih oko 20, odvedeni su na planinu Beriša/Berishe pod oružanom pratnjom OVK. Tamo ih je oko polovine pušteno na slobodu i dopušteno im je da odu. Drugi su ostali pod nadzorom OVK. Ostaci devet tela su posle ekshumirani iz grobnica na području planine Beriša/Berishe. DNK analizom potvrđen je identitet osam tela. Identitet devete žrtve utvrđen je tako da su članovi porodice identifikovali odeću žrtve. Dokazano je da je svih devet žrtava OVK držala kao zatočenike u zarobljeničkom logoru i da su bili u grupi koja je ostala pod kontrolom OVK na planini Beriša/Berishe 25. ili 26. jula 1998, nakon što je otprilike polovina zatočenika puštena na slobodu. Forenzičko ispitivanje je pokazalo da je šest od devet žrtava umrlo od rana nanesenih mecima iz Kalašnjikova, vrste oružja koju su koristili stražari OVK. Tačan uzrok smrti za druga tri tela nije utvrđen forenzičnim ispitivanjem. Ipak, ta tri tela su imala frakture kostiju koje su nastale otprilike u vreme smrti. U neka tela je pucano više puta. Veće se uverilo, na osnovu takvih uverljivih dokaza, da su stražari OVK tog dana na planini Beriša/Berishe pogubili devet zatočenika iz zarobljeničkog logora Lapušnik/Llapushnik. Optužba je tako dokazala da su sledeći zatočenici iz zarobljeničkog logora Lapušnik/Llapushnik ubijeni na planini Beriša/Berishe, kao je navedeno u tački 10 optužnice: Emin Emini, Ibush Hamza, Hyzri Harjizi, Shaban Hoti, Hasan Hoxha, Safet Hysenaj, Bashkim Rashiti, Lutfi Xhemshiti i Shyqyri Zymer.

Tužilaštvo je dokazalo je OVK držala civile zatočene u zarobljeničkom logoru na poljoprivrednom dobru u Lapušniku/Llapushnik u junu i julu 1998, i da su stražari OVK u logoru ubili trojicu od tih zatočenika. Većina tih zatočenika je podvrgnuta okrutnom postupanju, a četvorica su mučena dok su bili u zatočeništvu OVK. Nadalje, tužilaštvo je dokazalo da su stražari OVK ubili devetoricu identifikovanih zatočenika iz logora na obližnjoj planini Beriša/Berishe onog dana kad je OVK bila prisiljena da napusti zarobljenički logor.

U optužnici je takođe navedeno da su dvojica optuženih, Fatmir Limaj i Isak Musliu, osim što su direktno lično učestvovali, krivi i za krivično delo jer nisu sprečili ili kaznili kažnjivo ponašanje njihovih podređenih u OVK. Iako je jasno da su dvojica optuženih posle vremenskog razdoblja relevantnog za optužnicu bili na komandnim položajima u OVK, i da je Fatmir Limaj kasnije postao član Glavnog štaba, pitanje je da li su oni od maja do jula 1998. bili na komandnim položajima u zarobljeničkom logoru Lapušnik/Llapushnik. Veće je zaključilo da tužilaštvo nije dokazalo da je ijedan od dvojice optuženih bio na komandnom položaju, ili da je imao stvarnu kontrolu, nad vojnicima OVK koji su bili u zarobljeničkom logoru Lapušnik/Llapushnik.

Stoga je, u ovom predmetu, pitanje krivične odgovornosti trojice optuženih, u suštini, premda ne jedino, zavisilo od pitanja identifikacije.

Nekoliko svedoka je izjavilo da je više puta videlo Fatmira Limaja u zarobljeničkom logoru Lapušnik/Llapushnik, a jedan svedok je izjavio da ga je video na planini Beriša/Berishe kako razgovara s jednim stražarom OVK neko vreme pre pogubljenja devetorice zatočenika. Takođe je bilo dokaza da Fatmir Limaj nije bio u zarobljeničkom logoru i da na dan pogubljenja uopšte nije bio na planini Beriša/Berishe. Iako Veće nije bilo uvereno u iskrenost jednog od svedoka koji je izjavio da je prepoznao Fatmira Limaja, i moralo je da pažljivo razmotri pouzdanost drugih svedoka, dokazi su ukazivali po ovom pitanju na veliku mogućnost da je Fatmir Limaj bio pripadnik OVK kojeg su neki zatočenici u zarobljeničkom logoru znali kao komandanta Čeliku. Ipak, u zaključnom preispitivanju dokaza, Veće je zaključilo da tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje da je Fatmir Limaj imao neku ulogu u zarobljeničkom logoru ili u pogubljenju na planini Beriša/Berishe, ili da snosi krivičnu odgovornost za bilo koje od krivičnih dela za koja je optužen.

Što se tiče optuženog Haradina Bale, dokazi koji se odnose na njegovu identifikaciju bili su brojniji i raznovrsniji. Više svedoka je izjavilo da ga je prepoznalo kao stražara OVK, poznatog kao Shala, koji je radio u zarobljeničkom logoru u junu i julu 1998. U tom svojstvu, Shala je imao relativno česte kontakte sa zatočenicima. U opštim crtama, imao je ključeve i zatočenicima je često nosio hranu i vodu. Više svedoka je takođe izjavilo da su prepoznali optuženog Haradina Balu kao jednog od dvojice, možda trojice, naoružanih stražara OVK, koji su pratili preostale zatočenike iz zarobljeničkog logora na obližnju planinu Beriša/Berishe kada je OVK 25. ili 26. jula 1998. morala da napusti zarobljenički logor. Veće se nije uverilo u iskrenost svih tih svedoka. Što se tiče drugih svedoka, Veće je moralo vrlo pomno da razmotri pouzdanost svakog slučaja prepoznavanja optuženog Haradina Bale, kao stražara kojeg su zvali Shala u zarobljeničkom logoru i zadnjeg dana na planini Beriša/Berishe.

Veće je zaključilo da je tužilaštvo dokazalo van razumne sumnje da je optuženi Haradin Bala bio stražar OVK, zvan Shala, koji je učestvovao u vođenju zarobljeničkog logora u Lapušniku/Llapushnik i koji je 25. ili 26. jula 1998. pratio preostale zatočenike na planinu Beriša/Berishe.

Veće je zaključilo da tužilaštvo nije dokazalo da je Haradin Bala krivično odgovoran za bilo koje od tri ubistva zatočenika u logoru (tj. po optužbama iz tačke 8); ali tužilaštvo je dokazalo da je Haradin Bala kriv za okrutno postupanje (tj. po optužbama iz tačke 6) jer je zlostavljao tri zatočenika i jednom drugom prilikom pomagao i podržavao zlostavljanje jednog od tih zatočenika, kao i da je kriv za svoju ličnu ulogu u održavanju i sprovođenju nehumanih uslova zatočenja u zarobljeničkom logoru; tužilaštvo je takođe dokazalo da je Haradin Bala pomagao u mučenju jednog zatočenika (tačka 4); takođe je dokazano da je Haradin Bala, zajedno s jednim ili možda dvojicom drugih stražara OVK, ubio devetoricu zatočenika iz zarobljeničkog logora na planini Beriša/Berishe 25. ili 26. jula 1998. godine (tačka 10).

Bilo je vrlo malo dokaza za to da je optuženi Isak Musliu na bilo koji način bio prisutan u zarobljeničkom logoru. Prema zaključku Veća, predočeni dokazi nisu bili dovoljni da se dokaže da je Isak Musliu na bilo koji način učestvovao u događajima za koje je optužen, ili u vođenju zarobljeničkog logora, ili da je po bilo kom drugom osnovu krivično odgovoran za bilo koje od krivičnih dela za koja je optužen u optužnici.

Pretno veće je, stoga, zaključilo da Fatmir Limaj i Isak Musliu nisu krivi. Pretno veće je proglasilo Haradina Balu krivim za pomaganje u mučenju jednog zatočenika, za okrutno postupanje jer je lično zlostavljao tri zatočenika, i jednom drugom prilikom pomagao u zlostavljanju jednog od tih zatočenika, za

njegovu ličnu ulogu u održavanju i sprovođenju nehumanih uslova zatočenja u zarobljeničkom logoru Lapušnik/Llapushnik kao i za ubistvo, jer je lično učestvovao u ubistvu devet zatočenika na planini Beriša/Berishe 25. ili 26. jula 1998.

Veće je naglasilo da je Bala u zarobljeničkom logoru bio u svojstvu stražara. Haradin Bala nije bio na rukovodećem položaju ili na položaju vlasti. Prema zaključcima Veća, posebno u vezi s ubistvima na planini Beriša/Berishe, on je postupio kao vojnik koji je dobio naređenja, i pustio neke zatočenike, a njih devetoro pogubio. To nije učinio na vlastitu inicijativu ili po vlastitoj odluci. Iako to ne opravdava njegovo ponašanje, to utiče na stepen težine njegovog ponašanja.

Dana 30. novembra 2005, Pretresno veće je izreklo presudu: Fatmir Limaj i Isak Musliu oslobođeni su krivice po svim tačkama optužnice. Pretresno veće je naložilo da budu pušteni na slobodu.

Haradin Bala je proglašen krivim na osnovu individualnekrivične odgovornosti za:

- za okrutno postupanje, mučenje, ubistvo (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)

Sedam tačaka optužnice protiv Bale je odbačeno.

Kazna: 13 godina zatvora.

PRESUDA ŽALBENOG VEĆA

Dana 30. decembra 2005, tužilaštvo i odbrana Haradina Bale podneli su najave žalbi.

Dana 29. marta 2006, tužilaštvo je podnelo žalbeni podnesak protiv oslobađajuće presude za Fatmira Limaja i Isaka Musliua.

Dana 20. aprila 2006, u skladu s pravilima 65 i 107 Pravilnika, Žalbeno veće je odobrilo hitni zahtev Haradina Bale da na Kosovu 26. aprila 2006. prisustvuje pomenu za svoju kćerku. Pored toga, dana 1. septembra 2006, odobreno mu je privremeno puštanje na slobodu kako bi prisustvovao pomenu za svoga brata.

Žalbeni pretres održan je 5. i 6. juna 2007.

Žalbeno veće je odbacilo svih pet žalbenih osnova Haradina Bale, uključujući njegovu tvrdnju o zameni identiteta i njegov alibi. Žalbeno veće je odbacilo dva žalbena osnova tužilaštva, uključujući i tvrdnju da je postojao sistematski udruženi zločinački poduhvat u okviru kojeg je OVK držala zarobljenički logor, da su se uslovi u logoru svodili na sistem zlostavljanja, i da su pripadnici OVK u logoru delovali s namerom da sprovedu taj sistem zlostavljanja .

Žalbeno veće je zaključilo da Pretresno veće nije pogrešilo u svom zaključku da pripadnici OVK koji su sistematski činili dela okrutnog postupanja i mučenja u logoru nisu nužno bili učesnici sistemskog udruženog zločinačkog poduhvata s ciljem počinjenja tih zločina. Žalbeno veće je podržalo stanovište Pretresnog veća da se ne može isključiti mogućnost da su pripadnici OVK koji su izmakli kontroli ili takozvani "posetioci" dolazili u logor i iz ličnih razloga, kao što je osveta, maltretirali ili ubijali zatočene civile, a ne u sklopu sprovođenja nekog zajedničkog plana. Taj zaključak je primenjen i na žalbe tužilaštva na oslobađajuće presude Fatmiru Limaju i Isaku Musliu u vezi s navodima o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata.

Osim toga, Žalbeno veće je izjavilo da je Pretresno veće razumno zaključilo da Fatmir Limaj ne snosi krivičnu odgovornost ni za jedno krivično delo kojim se tereti u optužnici u kontekstu komandne odgovornosti.

Žalbeno veće se uverilo, uz protivno mišljenje sudije Schomburga, da je Pretresno veće razumno procenilo celokupne dokaze kada je zaključilo da Isak Musliu nije bio prisutan u zarobljeničkom logoru i da nije učestvovao u funkcionisanju zarobljeničkog logora Lapušnik/Llapushnik.

Dana 27. septembra 2007, Žalbeno veće je potvrdilo presudu Pretresnog veća, odnosno potvrdilo je oslobađajuće presude za Fatmira Limaja i Isaka Musliua i kaznu od 13 godina za Haradina Balu.

Dana 14. maja 2008, Haradin Bala je prebačen u Francusku na izdržavanje ostatka kazne.